

GŁOS NARODU

WYD. WIECZORNE.	CENA Nr.: W KRAKOWIE 10 h. , Wydanie całodziennie na prowincyi 20 h. , Wydanie całodziennie w okup. niemieckiej 15 fen.	CENY OGŁOSZEN
PONIEDZIAŁEK	PRZEDPŁATA WYNOŚI: W Krakowie: z odnośnictwem miesięcznym K 4-80, kwart. K 14-—, półrocz. K 23-40, rocznie K 44-80) w Austro-Węgrzech i ziemiach przez Austrię okupowanych (z przesyłką poczt.) mies. K 4-80, kwart. K 14-—, półrocz. K 27-40, rocz. K 53-—, w Królestwie Polskiem (Okupacja Niemiecka) i zagranicą mies. K 6-— (M. 4-—), kwart. K 17-— (M. 11-60), półrocz. K 32-50 (M. 21-50), rocz. K 64-— (M. 42-—). — Zamawiać „Głos Narodu“ można we wszystkich urzędach pocztowych Austro-Węgier, Polski i Niemiec, we wszystkich agencjach dzienników lub bezpośrednio w Administracji. — Wpłaty można uskutecznić przekazami pocztowymi, przez Pocztową Kasę Oszczędności (Konto Nr. 23993), przez Bank Krajowy w Krakowie i w Administracji Wydawnictwa. Prosimy uprzejmie o adresowanie wszystkich listów dotyczących przedpłaty i ogłoszeń do administracji wydawnictwa.	Zwyczajne (na wierz. pet. lub jego miejsce) K — 20 układ tabelaryczny „ „ — 40 Nadesłane „ „ „ „ „ 1- Nekrologi „ „ „ „ „ 1- Komunikaty (po kronice) „ „ „ „ „ 2- Paski (2 i 8 stronica) „ „ „ „ „ 20- 1/2 Paski poprzeczne „ „ „ „ „ 8- Załączniki, prospekty itp. dla prenumeratorów miejsc. za 100 egzempl. 1- dla prenum. zamiejsc. 2- Koresp. rozdzielonych 24 słów K 5, następnie 10 słów K 1-50, powtórzenie od K 5.
8. PAŹDZIERNIKA 1917	REDAKCJA I ADMINISTRACJA: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11. — DRUKARNIA UL. ŚW. TOMASZA 35. Telefon Redakcyjny Nr. 190, — Telefon Administracji i Drukarni Nr. 3844. — Reprezentacja „Głosu Narodu“ w Warszawie: ul. Szpitalna 9. (sprzedaż numerowa, przedpłata, ogłoszenia i korespondencja rozdzielonych)	
NR. 237. — R. XXV.		

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, dn. 8 bm. 1917.
Urzędowo donoszą dn. 7 bm.
Wschodni teren.
Pod Seretem na Bukowinie nieprzyjaciel zaatakował wczoraj po silnym przygotowaniu artyleryjskim. Został pod Św. Onufrym odparty ogniem, pod Waszkowcami odrzucony kontratakami przez wojska austro-węgierskie i niemieckie.
Włoski teren:
W odcinku San Gabriele Włosi ograniczyli się wczoraj do częściowych wypadów, które były bezskuteczne. Na Costabella oddziały górskie wzięły z nieprzyjacielskich rowów 21 bersagliarów do niewoli.
Zastępca szefa sztabu generalnego.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, dn. 8 bm. 1917.
Wielka kwatery donosi dn. 7 bm.
Zachodni teren:
Wskutek opadów deszczowych i wiatru działalność bojowa prawie w wszystkich była małą. We Flandryi na polu boju między Poelkapelle a Zandvoorde skierowany był silny ogień niszczący przegradzany niekiedy gwałtownymi atakami ogniowymi. Przed Verdun na wschodnim brzegu Mozy niekiedy budziła się czynność ogniowa. Utraczki wywiadowe tam i w kilku innych odcinkach wywoływały chwilami potęgowanie się ognia z obu stron.
Zdjęcia fotograficzne naszych lotników poświadczają, że nasze ataki bombami na twierdzę Dunkierkę wywołały znaczne spustoszenia w kilku dzielnicach, zwłaszcza w spleczu portowym i w budowlach kolejowych. Dzięki temu utrudniono znacznie zaopatrywanie się Anglików.
Wschodni teren:
Grupa ks. Leopolda bawarskiego: Na północny-wschód od Rygi, pod Dąwińskiem i nad Zbruczem zwalczały się żywo artylerie. Grupa arcyks. Józefa: W Bukowinie Rosjanie przy pomocy samochodów pancernych atakowali nasze stanowiska pod Św. Onufrym i Waszkowcami. Nieprzyjaciel został odparty ogniem. Z Waszkowcem wyparł go kontratak wojsk austro-węgierskich i niemieckich. Wzięliśmy jeńców.
U grupy wojsk Mackensena nad dolnym Seretem i pod Tulca odzyskała działalność bojowa artyleria. W Macedonii nic nowego.
Pierwszy jen. kwatermistrz Ludendorff.

Bitwa we Flandryi.

Berlin. B. kor. B. Wolffa, wczoraj d. 7 bm.: We Flandryi wczoraj walczyli o gniwa między Langemarek a Sonnebecke zwiększyła się. Na innych frontach nic ważnego.

WACŁAW SIERSZESWSKI.

W SZPONACH.

Z CYKLU „KU WOLNOŚCI“.

Zagłębiony w poznawaniu nowej dla siebie nauki, nie słyszał ani kroków klucznika, ani nawet zgrzytu rygli i zawias otwieranych drzwi.
Chciał dać znać o bliskim niebezpieczeństwie wystukującym dalej z ścianą sąsiedzi, ale zanim się na to odważył drzwiami i do niego zatrzasnęły, a otwarły natychmiast obok i usłyszał burzliwą rozmowę po rosyjsku:
— Znowu pan stuka... ja doniosę zaraz naczelnikowi, pozbawią pana spaceru i wieszania...
— Donoś, kochanku, donoś... Wiem przecież, że to twoje rzemiosło... Poco więc mi tu o tem raportujesz?... Idź do dybala.
— Nie wolno stukać... Pan zawsze tylko cięsz powszechną narusza i innych psuje, co jeszcze nie wiesz! —
— Aha, to ten obok nowy?... Doskonale, właśnie chciałem się dowiedzieć. Kto to i skąd? Nie wiesz, powiedz, a dostaniesz pieroska i stukac przestanę.

KOMUNIKAT ANGLIJSKI.

Wiedeń. Komunikat angielski z 6 bm.: Na froncie bojowym walki piechoty bez większego znaczenia. Nasze wojska umocniły swoje pozycje. Z reszty frontu angielskiego niema nic do doniesienia. Liczba jeńców, wziętych od wczoraj rana, wynosi 4416, w czem 114 oficerów.

Holendrzy niszczą hydroplany niemieckie.

Berlin. Biuro Wolffa donosi: O zajściu niemiecko-holenderskim jakie miało miejsce w dniu 25 września przy ujściu Skaldy, kiedy to dwa niemieckie aparaty lotnicze zostały pochwycone przez holenderskie morskie siły bojowe i internowane, a nadto jeden z lotników niemieckich został ciężko zraniony dowiaduje się Biuro Wolffa następujących szczegółów:
W dniu 25 z. m. musiał jeden z niemieckich hydroplanów — z powodu zepsucia się motoru — zaniechać przedsięwziętych operacji i zawrócić w stronę Zeebrügge. Tuż przed ujściem Skaldy motor jego zaczął płonąć. skutkiem czego aparat zaniechał dalszego lotu i spuścił się na wodę. Pomimo, że zarzucał kotwicę na granicy wolnych wód holenderskich, wyznaczonych przez rząd holenderski, poczęły go ostrzeliwać ładowe baterie holenderskie, poczem oznajmił mu, że jest internowany.
Na poszukiwanie zaginionego aparatu wysłano dwa inne. Te też unosiły się poza wyznaczoną przez rząd holenderski granicą wolnych wód, mimo to były i one ostrzelwane. Celem porozumienia się z holenderską flotą podwodną, spuścił się jeden z tych aparatów na wodę, a mimo, że uczynił to w strefie wojennej, poczęło do niego strzelać z owego torpedowca. Jeden z niemieckich lotników został ciężko zraniony zaś aparat, który statek zatrzymał, został najechany i zatopiony przez holenderski torpedowiec.
Biuro Wolffa donosi, że rząd niemiecki wdrożył w rząd holenderskiego kroki dyplomatyczne w tej sprawie.

NIEPOWODZENIA LOTNICZE.

Petersburg. B. kor. Pet. ag. 6 bm.: Na froncie kaukaskim wywiadowcom udało się wziąć do niewoli komendanta niemieckiego lotnictwa nad morzem Czarnem hr. Miera.

Niepokoje w północnych Włoszech.

Zurych. B. kor. Prasa medyolańska rozpoczyna dokładny opis niepokojów, których widowisk były miasta górnolowoskie w sierpniu i wrześniu. Najbardziej interesującą rzeczą jest nie to, że robotnicy budowali barykady i strzelali z karabinów maszynowych, lecz stwierdzenie, że przeciw buntownikom użyto wojsk angielskich.

Z WŁOCH DO ARCHANGIELSKA.

Petersburg. B. kor. Ag. pet. 6 bm. Rozkaz dzienny ministra marynarki donosi, że rosyjska łódź podwodna „Sw. Jerzy“ na własnych środkach odbyła podróż z Włoch do Archangielska.

— Rozmawiać nie wolno!... — pochmurnie odpowiedział klucznik i zaraz zgrzytnęły ryglę.
Zapalono na korytarzu światło i wstawiono lampki do cel w otwory nad drzwiami. Młoty, złotawy blask rozwił się stężyła do atrymentowej mocy zmkom posepnych i nagich katowni.
Tak zakończył się dzień drugi Józefowego więzienia.
Do cel wrzucono koldry i otwarta pryce. Zmęczony Józef pospieszył się rozebrać i położyć.
Lecz pchyły i pluskwy zaatakowały go natychmiast w tak okrutny sposób, a było ich tak wiele i do takiej dorastały wielkości i siły, iż zmrużyć oka nie mógł, pędząc się im całą noc, drepcząc ukaszaniemi głębokiami i bolesnymi, jak pełnięcie sztyletu.
Gdy zaś zdrzemnął się troszkę nad ranem, zbudził go przejmujące zimno, wnikaące pod lichą koldrynę z dołu, przez rzadkie, dziurawe płótno, rozciągniętego na ramie pryce wyruka, gdyż materaca lub nawet sennika tu nie dawano.

VII.

Nazajutrz ten sam uświadomiony aresztant z ostremi uszami i długim lisim nosem, przyśpieszył mu w chlebie kawałek ołówka. za-

Sejm Rzeszy przeciw rządowi.

Berlin. „Berliner Tagblatt“ przynosi następujący opis historycznej dyskusji w Sejmie Rzeszy nad interpelacją w sprawie agitacji wszechniemieckiej w wojsku: Z nieubłagana konsekwencją, pisze „Berl. Tag.“, ściągnął pos. Landsberg zasłoneż z machinacyi wszechniemieckich w kraju i na froncie. Oskarżenie jego obfituje w materyał wprost niewyczerpany. Posłowie słuchają go z rosnącym coraz bardziej napięciem. Co chwila rozlegają się okrzyki oburzenia z prawicy, lub żywe okłaski z lewicy, a gdy przytaczany przez mówcę przykład był zbyt drastyczny silny śmiechu nie mają końca.

Gdy okłaski po ukończeniu mowy Landsberga umilkły, zbliżył się szybkim krokiem do trybuny min. wojny gen. Stein. Już pierwsze jego słowa zwracają przeciw niemu większość izby. Powstaje potężny niepokój, który z każdą chwilą wzrasta. Naprzód uspakajają prez. dzwonkiem. Dopiero po kilku minutach może mówić we względnej ciszy, trzymając przez cały czas prawicę na głowni szabl. Lecz znowu jego wzięcie, opryskliwe słowa wywołują sprzeczny połączone ze śmiechem. Ktoś woła: „Gdzie jest kanclerz?“ Natychmiast okrzyk ten podejmują inni i powstaje hałas nie do opisania. Wysiłki prezydenta nie odnoszą skutku.

Tymczasem dr. Helfferich usadowił się już na trybunie tuż kolo min. wojny, i gdy tylko gen. Stein przemówienie swe w kilku sekundach ukończył, podniósł się i ze swej strony usiłuje udobruchać Izbę kilku formalistycznymi frazesami. Nie ma jednak szezęścia. Niechęć posłów do dra Helffericha ujawnia się coraz bardziej. Pod wpływem zachowania się słuchaczy mówca staje się coraz bardziej wzburzonym i nerwowym, i wreszcie machnąwszy przedk ręką oświadcza, że jeśli Izba nie ma do niego zaufania, w takim razie szkoda mu dalszych słów. Wypowiedziawszy te słowa, odwraca się i siada przy stole Rady Związkowej. Rozpętała się prawdziwa burza. „Nie, nie, nie mamy do pana zaufania!“ brzmia chóralne okrzyki z prawicy i lewicy i dopiero, gdy zabrał głos centrowiec Trimbom wraca powoli spokój.

Jak wygląda agitacja w wojsku?

Berlin. „Vorwarts“ przynosi następujące szczegóły mowy dra Landsberga w sprawie agitacji wszechniemieckiej w wojsku: Prawdziwy potop osobistych wyzisk wylewa się na Sejm Rzeszy. Posłów nazywa się tchórzami, płatnymi agentami zagranicy. W tym też duchu generalowie zastępczych komend urządzają „uświadamiające wykłady“. W obrębie III korp. armii ustalono już ogólne zasady tej akcji i jako nieprzyjaciela oznaczono większość parlamentarną. Na froncie zachodnim powierzone wykłady niejakiemu M. Bewerowi, który Scheidemanna i Erzbergera opiewa jako ględoszarów politycznych, których cesarz powinien kopniakiem oddalić od siebie. Wykładem tego pana przysłuchuje się wiele wyższych osób wojskowych, lecz przedrównać w Vorwaertsie nie pozwolono ich.

winięty w czysty zwitek papieru, na którym było napisane tylko parę tajemniczych wyrazów:
„Szukaj w ustępie, pod deską.“
S. D. K. P. i L.
Józef udał się niezwłocznie na wskazane miejsce, ale nie tam nie znalazł.
Nie czekał więc na zmkom i zastukał w czas, kiedy w innych celach sprzątało i klucznik był zajęty w drugim końcu korytarza.
— Niema nic w ustępie!
— Kąd? —
— Kto?... po... potem stuk... trzy... razy.
Przestali, gdyż klucznikiem był dzisiaj zły śledziennik, który zaraz przytelecał z cichym bzykiem, jak osa i zagłądał podejrzliwie do „judasza“.
Słyszał nawet Józef, jak otworzył okienko u Butterbroda i zamienił z nim kilka więziennych grzeczności.
Wrócił potem klucznik drzwi do niego otworzył szeroko i spytał, czy chce sam sobie w celi sprzątnąć, czy woli nająć aresztanta.
— Rubla miesięcznie — dodał bystro, wpatrując się w chłopca.
Za jego plecami stał ze szcztoką i ścierką

Pewien kapitan w wykładach swych każe uważać za zdrajcę wszystkich, którzy dążą do porozumienia z Anglią, i wyraża pobożne życzenie, by Scheidemann i Erzberger znaleźli się jak najprędzej w kryminale. Inny wyraża zdziwienie, iż dotychczas nikt jeszcze się nie zastrzelił, i to wszystko jest akcją „uświadamiającą“, zarządzoną od góry. Minister wojny z pewnością powie, iż nie z tem nie ma wspólnego. Lecz jak wytłumaczy fakt, iż przeznaczoną dla wojsk broszurę, zawierającą polemikę z uchwałą większości z dn. 19 z. m. zaopatrzyl wstępem — on sam? Wszechniemiecy chcą Kurlandyi i zagłębienia Longwy i Brioux. Lecz co będziemy z tymi krajami robić? Po obu stronach będziemy mieli jedynie obcą, nieprzyznaną nam ludność, gdyż co jak co, ale do zdobycia moralnych nie mamy żadnych zdolności.

Sytuacja w parlamencie niemieckim.

Berlin. B. kor. Stronnictwa większość się odbyły dziś dwugodzinna narada nad sytuacją jaka się wykazywała w parlamencie i o skutkach jej wczorajszych. Istnieje zamiar zaniechać dyskusji nad interpelacją i nad trzecim czytaniem etatu dla zastępcy kanclerza. Etat ten ma być przesłany do komisji głównej i tam ma się odbyć gruntowna dyskusja nad sytuacją polityczną.

Wszechniemiecy przeciw hr. Czerninowi.

Budapeszt. Z Berlina donoszą do „Az Estu“: Ostatnia mowa hr. Czernina o rozbrojeniu, wywołała w Berlinie wielkie niezadowolenie. Wysokie koła wojskowe zaznaczają, że budżet na utrzymanie wojska będzie musiał być po wojnie podwyższony do sześciu miliardów. Prasa prawicowa oświadcza, że hr. Czernin wywiera niezdrowy wpływ na rząd niemiecki. Również konserwatyści i narodowi liberali zajmują wobec propozycji hr. Czernina stanowisko odporne.

Konferencje w sprawach Alzacji i Lotarynpii.

Berlin. B. kor. Posłowie do parlamentu Soce socjalista, Dittman niezawisły socjalista, Hauss Alzatycki, Ferenbach centrum, Peyrot socjalista, Waldstein ludowa partya postępową, Wandel socjalista, odbyli z przedstawicielami ministerstwa wojny szczegółową konferencję o kwestiach alzacko-lotarynpijskich, (areszt prewencyjny, praktyka sądów wojskowych państwowych, język francuski kwestye urlopow).

Wiece pokojowy w Wiedniu.

Wiedeń. B. kor. Odbył się tu wielki wiecie pokojowy urządzony przez partye chrześcijańskie i socjalistyczne. Przemawiali ks. Liechtenstein, poseł Kundschak i burmistrz Weisskirchner. Wysłano telegramy dziękczynne do Papieża i do cesarza.

Groźba strajku kolejowego w Rosyi.

Petersburg. B. kor. Pet. ag. 6 bm.: Na zgromadzeniu moskiewskiego komiteu strajkowego uchwalono strajk. W rezolucji oświadczone, że strajk nie sprzeciwia się interesom państwowym. Gdyby rząd nie chciał zadość uczynić żądaniom kolejarzy, grozi na kolejach wybuch anarchii, któryby mógł krajowi wyrządzić niepowetowane szkody. Równocześnie oświadcza zgromadzenie, że koleje prowadzące na front nie będą objęte strajkiem. Moskiewski komitet strajkowy wystosował do Kierenskiego telegram tej treści, że kolejarze przez 6 miesięcy cierpliwie czekali na zaspokojenie swych żądań, lecz teraz odpowiedzialność za dalsze zdarzenia zostawiają rządowi.

Petersburg. B. kor. Pet. ag. 5 bm.: O g. 6 wieczerz zakomunikował Kierenski wydziałowi wszystkich związków kolejarzskich, że ich żądania będą wypelnione 9 bm. i prosił, żeby odwołano uchwałę strajkową.

Petersburg. B. kor. Ag. pet. 6 bm.: Komitet strajkowy kolejarzy oświadczył, że strajk należy organizować powoli. Przedewszystkiem wstrzyma się pociągi kursujące według rozkładu jazdy. Pociągi lokalne mają kursować do 10 bm. Jeżeli rząd nie ustąpi, to przerwany będzie przez róż środków żywności, a później także aprowiamentowanie armii na froncie.

Petersburg. B. kor. Pet. ag. tel. Główny komitet strajkowy kolejarzy zarządził telegramem okrężnym, że na wszystkich liniach kolejowych ma ustać ruch o północy dnia 7 października.

Gabinet koalicyjny w Rosyi.

Petersburg. B. kor. Ag. pet. Członkowie rządu pod przewodnictwem Kierenskiego o konferowali z delegatami konferencji demokratycznej z przemysłowcami i kadetami. Przyszła do skutku ugoda co do utworzenia gabinetu koalicyjnego.

„Do demokratów całego świata“.

Petersburg. B. kor. Pet. ag. 6 bm.: Na ostatnim posiedzeniu konferencji demokratycznej przyjęto propozycję wystosowania odezw do demokratów całego świata. Odezw stwierdza najprzód, że Rosya prowadzi wojnę na dwóch frontach, zewnętrznym i wewnętrznym. Rosyjska demokracja już 6 miesięcy temu uznała potrzebę pokoju bez aneksji i bez odszkodowań na podstawie prawa narodów do postanawiania o sobie samych. Mocarstwa centralne staraty się zawrzeć z Rosyą honorowy pokój, ale Rosya odrzuciła myśl pokoju odrębnego w nadziei, że ludy obu grup mocarstwowych podniosą się i zmuszą swoje rządy do powszechnego pokoju demokratycznego. Taki pokój jednak nie przyszedł, a od tego czasu sytuacja w Rosyi znacznie się pogorszyła. Odezwą powołuje się na alarmujące pogłoski, że pewne sfery międzynarod-

nik nie widział, co ogromnie śmieszyło Józefa.
Wesoło podniecony, wrócił się do celi i skoro tylko rozległo się stuknięcie w ścianę, pospieszenie zapukał na klucznika i kazał się prowadzić do ustępu.
— Nareszcie ja ma!... Wisiała na niteczce przyklejona chlebem pod deską.
Jakże wstrętnie było ją dostawać, ale mają... Spory zwitek... Zaraz im odpowię, dziś jeszcze... Nie. Lepiej jutro. Za często nie można... To zwróciłoby uwagę...
Rozmyślał i czekał z niecierpliwością, aż oddała się od jego drzwi kroki klucznika i będzie mógł swobodnie kartkę odczytać. Musiał zbliżyć się w tym celu do okna, gdyż była napisana bardzo drobno i niewyraźnie ołówkiem.
„Szanowny Towaryszu!
Przedewszystkiem macie prawo na spacer; wszyscy polityczni spacerują pół godziny dziennie. Stukajcie we drzwi i żądajcie, żeby was wyprowadzono. Macie prawo na własną pościel. Macie prawo kupować sobie pożywienie: chleb, masło, kielbase, cukier, herbate, papierosy. Jeżeli macie w kantorze pieniądze.
(Ciąg dalszy nastąpi).

